

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Hjort, Peder.; af P. Hjort.

Om den falske Logik som kan formodes at
have vildledet mangen Læser af Hr. Professor
K. L. Rahbeks seneste Forsvarsskrift : en
Undersøgelse

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : trykt hos R. Christensen, 1816

Fysiske størrelse | Physical extent: 22 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Hjorts
Undersøgelse af
Rahbeks Forsvarsstift

53.-257.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022049561

Om
den falsoke Logik
som kan formodes at have vildledet
mangen Læser
af
Hr. Professor K. L. Nähbecks
seneste Forsvarsskrift.

En Undersøgelse

af

P. Hjort.
Student.

Kjøbenhavn, 1816.

Trykt hos Hosbogtrykker N. Christensen.

Naar swende Theatercensorer, der antage saa fllette
Produkter som Uglispil og de tre Galnino-
ger, der lade opføre saa trættende og kjed sommes-
lige Stykker som Bedste forældrene og For-
føreren, og som ikke allene antage, men endog
underhandle med Parterret om Opførelsen af
Betlerpigen (!) — naar disse forkaste noget ori-
ginalt Stykke, hvori der er sund Forstand, end
sige et Lysispil af en udmarket Digter; da afgive
de uidentvist et talende Bevis paa den En-
dighed og intellectuelle Svaghed, hvis sorgelige
Folger man dagligen er Dievidne til. En Handles-
maade, der rober en saa stor Mangel paa faste
Grundsætninger, rigtigt Omdomme og videnskabelig
Charakteer — thi om Smag tales her aldes-
les ikke — kan derfor neppe videre droftes i æsthe-
tisk Henseende. Det er kun at beklage, at disse
Mænd saa lidet forsaae at værne om deres littera-
re Reputation.

Men naar de nu ved Spidsfindigheder og uforstandige Fordreielser forsøge at besmykke denne sig selv modsigende Handling, da bor man vel blotte den Mangel af logisk Sammenhæng, som deres forvinklede Tale lader under. At forsøge dette med Hr. Rahbeks Forsvarsstift er Hensigten af disse Bladet. Hr. Etatsraad Olsens Indlæg kan uidentvivl alene blive en Gjenstand for Persiflage, da det overgaaer de dristigste Formodninger, man kunde nære om dets logiske og videnstabelige Sletted. Læserne bedes kun stedse at have for Dic, hvorunder det her ikke gjelder om nogen Slags Smag, eller dens Forsvar imod anderledes Sindede, men ene og alene om at blotte det Ulogiske i Hr. Professor Rahbeks Svar paa Ohlenschlaegers: til Publikum.

I) Efterat have citert et Motto efter en anden Citation giver Hr. Rahbek S. 2, en Fortælling om de Datumer, paa hvilke Syngeslykken, Freias Alter, i Aaret 1804, var blevet indsendt til den daværende Theaterdirektion, tilbagesendt til Omars heidelse — o: Forbedring — etter indsendt og etter sendt tilbage. Han tilfoier den Bemærk-

ning, at man ikke ved, om det er bleven forandret eller uforandret afstrykt i de poetiske Skrifter, som udkom Naret efter, 1805. Dette forvirrer allerede Læseren ret godt, da der her i Piecen handles om nok en Omarbeidelse, og da der ikke gisres opmærksomt paa, at denne Omarbeidelse ikke, som huun, er en Forbedring efter Chefens "mundtlige Uttring" (See Olsens Indlæg S. 5.), men en reen Forandrинг af et Syngesykke til en Komödie, med to nye Personer, to aldeles forandrede Charakterer, Guilielmo og Clothilde, foruden flere Forandringer i Motiverne. Thi man faaer da let, allerede her, en Slags Fordom imod det Stykke, der synes flere Gange at være omarbeidet af Forfatteren, endskjondt det dog kun er een virkelig Omarbeidelse, som dermed er foretaget. Hr. Rahbek drager ogsaa heraf den falske Slutning (S. 7.) at "D. stiltiende tilkjendegiver, at han" "kjender Hr. Rahbecks Førgjængeres Dom ved" "Magt, i det han efterkommer den" ved at omarbeide Stykket. Slutningen er falsk, siden Førgjængernes Dom ikke omtaler Stykkets Indretning til Syngesykke, som en Feil, der burde rettes, og dets Omarbeidelse fra et saadant til en Komödie dersor ikke kan kaldes en stiltiende Erfjen.

delse af en Doms Rigtighed, der handlede om ganske andre Egenskaber, saameget mere som netop alle disse ere blevne aldeles uforandrede.

At "Forfatteren tredie Gang omarbeider Stykket," er en Usandhed. Thi ikke at tale om, at de Forbedringer, D. foretog, da Stykket sendtes ham tilbage til Rettsels og Gjennemsyn, neppe bor faldes en Omarbeidelse — og det er da vel den første; — saa er den anden Omarbeidelse en u gjort Gjerning, som kun er til i Hr. Rahbeks Piece. Vi faae saaledes istedet for tre Omarbeidelses een eneste.

2) Den Vægt, Hr. Rahbek lægger paa "den nærværende Forandrings", til hvilken Censorerne endog "indskrænkede deres Mistykke", (S. 7) taber al Betydning, naar han (S. 14) erklærer, at han dog mener, Stykket, "med sandt Held," kunde været bragt paa Skuepladsen, ifald Censorerne "kunde kommet til mindelig Forening" med Forfatteren om "de Forandringer, som maatte være nødvendige eller dog onskelige." Thi bare Hinstudererne for Stykkets Antagelse ikke mere væsentlige, end at den ene Censor kan mene, de kunde været hævede ved en mindelig Forening, og det endog saa aldeles hævede, at Stykket med sande

Held kunde været opført; saa folger deraf, ganske logist, at de Dele, som skulde bevirke dette sande Held, vare langt større og betydeligere end de, som ved den mindelige Forening skulde udelades eller forandres. Thi Hr. Rahbek eller nogen Aanden kan dog vel ikke ansee det for muligt, at en Forfatter, allerhøjest en øvet og hofortjent, skulde indgaae no-gen Slags Forening, hvorved han tilslod, at den største Deel af hans Stykke — som vilde med-søre Forkastelse — udelodes eller forandredes for at den mindste Deel — som man nok vilde an-tage — kunde blive opført? Men vare altsaa de Dele, som kunde bevirke det sande Held, de største, hvor kunde da Censorerne saa ligefrem forkaste Stykket? — Hr. Rahbek har ogsaa meget vel følt, at denne billige Indvending kunde gjores ham, og vil undskynde sin Fremgangsmaade med at anfore af Fortalen til Freias Alter den bekjendte Fabel. Men at denne gjelder en ganske Aanden, nemlig Ohlenschlaegers og Rahbecks fællede usorsonlige Mod-stander, det tør man dog ansee som umiskjendeligt, og Anfarelsen af Fahlen kan derfor alene betragtes som en frivillig Misforstaelse, der slet ikke und-skylder Hr. Rahbek. Dette falder saameget mere i Vinene, som de "Ovgivenheder", der omtales i

det Stykke af Fortalen, som desuden citeres, og hvilke Hr. Rahbek (S. 15) fornemmeligen holder sig til, just henøre til de ganske enkelte Dele, der slet ikke kunde afgjøre Stykkets Værdie, som dramatisk Heelt, og som netop vare af den Natur, at de, fremfor alle andre Dele af Stykket, lettest kunde været forandrede eller udeladte efter en Forening.

Det Frændstab, som Hr. Rahbek meget utidighen bringer paa Bane, synes ogsaa at fordrer, at han havde forsøgt en slig mindelig Forening, inden han af en Fortale, der egentlig slet ikke vedkom ham som Censor, og som han sikkert har Forstand nok til at fatte den rette Mening af, tog Anledning til (S. 14) at mistvivle om Mueligheden af at bringe en saadan i stand. I alle Tilfælde var der ingen Grund til at ansee denne, Censorerne aldeles uvedkommende, Fortale, som det ene "tilstrækkelige" Bevis for, at den, af Hr. Rahbek selv paa Tale bragte, Forening skulde finde uoversigelige Hindringer fra Prof. Ohlenschlaegers Side. Ligesaavidet kan det undskyldes Hr. Rahbek, naar han fordrer sig selv behandlet som Frænde, (og dog ikke imod sin Slegtning følger samme Grundsetning), at han (S. 18) helerer os med,

at han ingenlunde var "forpligtedt", som Censor,
til at forsøge en mindelig Forening.

3) At Hr. Rahbek (S. 5) klager over, at
Censurexemplaret ikke var "fuldstændigt", da Forta-
len ikke var indsendt til Theaterdirektionen, er
meget uoverlagt. Thi da denne Fortale ikke skulde
spilles paa Theatret, og heller ikke indeholdt No-
get, som i ringeste Maade angik Censorerne mere
end enhver anden Læser, saa var det, som af Hr.
Rahbek skulde censureres, nemlig Stykket, ganske
fuldstændigt. I Censurexemplaret til Politidirec-
teuren var derimod Fortalen med, thi ham vedkom-
det at læse den. Theatercensorerne var den, som
sagt, uvedkommende, og ethvert Bevis, som hen-
tes af den for Retfærdigheden af deres Fremgangs-
maade, maa altsaa blive ugyldigt.

4) Naar Hr. Rahbek fremdeles ligefrem er-
klærer, (S. 23) at "han til fulde erkjender den"
"Pligt, ikke i sine Embedsdomme at tage sin sub."
"jektive Behag eller Mishag til Maalestok," saa
giver han, i Sandhed! et meget naivt Bevis
paa den forvirrede Tænkning, der saa ofte trætter
og forvilder Læserne af hans senere Skrifter. Thi
Embedsdomme maa dog vel være byggede paa
Grund sætninger; men hvad ere Grund sætninger

andet end almindelige, gjennemtænkte og prøvede Udtryk eller Forme for de subjektive Meninger? Hvad Forklaring end Hr. Rahbek maatte udtænke af denne Sætning, saa leder stedse en fortsat Slutning derfra in absurdum.

5) Om de flere, mindre vigtige, gale Slutninger i Anledning af Stykkets Forkastelse, som om Censorernes Lemfældighed imod dem selv, (i hvilken Anledning Hr. Rahbek visseligen handler meget upolitisk i at bringe sin Forfører paa Tale!) om den lange Tid, Stykket henlaae hos ham, om de danske Originalers "uhyre" Mængde, om Hr. Etatsraad Olsens andre Forretninger, om et Rygste, at Kreias Ulter denne Winter skulde opfores, som Hr. Rahbek ikke ret 'fæstede Troe til' — endskjont han, som Censor, maatte bestemt kunde vide, at det var falsk — og andre Smaating, ville vi her ikke tale. Kun dette ene være endnu bemerket. Hr. Rahbek spørger, (S. 9): "Naar ivrigt Hr. Professorens Bestalling paa Smag hetog os Ret til at forkaste Arbeider af ham hvorfor indsender han os dem da"? Dette Spørgsmaal forudsætter nødvendigvis, at D. havde yttret den Tanke, at Censorerne ikke havde Ret til at forkaste hans Stykker, ifølge

hans Bestalling som Lærer ved Universitetet i Smags
 videnskaben. Men sligt er aldrig skeet, og Spørgs-
 maalet er derfor grundet paa en falsk eller fordreiens-
 de Forudsætning. Prof. Ø's. Ord ere disse (S. 6):
 "Vare Hr. Etatsraad Olsen og Hr. Professor Rah-
 bek Censorer ved Theatret, saa var jeg Professor i
 "Æsthetiken ved Universitetet, og havde altsaa, lis-
 "gesaavel som de, Bestalling paa Smag." Menin-
 gen heraf kan jo ikke være anden end denne: at
 Censorernes Embede udfordrer en god Smag bevis-
 ser Intet imod Freias Alter; thi det kunde, paa
 den Maade, ligesaavel bevise noget for dette Styk-
 ke, at jeg er Professor i Æsthetiken. I Autoritet
 vare de altsaa lige, og Ohlenschlaeger troede der-
 for at kunne "i hoi Grad fortryde paa", (S. 5)
 at Censorerne simpelt hen forkaster et Stykke af
 ham, uden at foreslæae en mindelig Forening, uden
 at nævne de Fejl, de troede at finde, for at han
 muligen kunde rette dem til Opsætningen. At han
 heri tænkte billigt vil Mange udentvist indromme,
 men at hin Nttring, i al Fald, er noget ganske
 andet end at sige: min Bestalling paa Smag be-
 tager Eder Ret (!) til at forkasse mine Styk-
 ker; det maa dog Enhver tilstaae, som veed hvad
 het er at bruge sin Forstand. Naar Hr. Rahbek

endeligen siger, at Ohlenschlaeger ikke skulde beraabe sig paa denne Bestalling "for Mænd, der vare Professorer, og den ene af dem i Æsthetiken, (af Olsens Indlæg S. 6 sees, at de endog begge have været det!) inden han kunde tænke paa nogensinde "at blive Student", saa er denne Slutning enten grundet paa den snorrige Forudsætning, at en ung Professor, og det i en Videnskab, hvor det langt mere kommer an paa Genie end paa mangeaarige Studier, ikke turde ytre den Formening, at han stod ved Siden af en ældre, som eengang, for systen *) Nar siden har været ansat i samme Videnskab, — eller paa den endnu snorrigere, og alt-saa endnu mere antilogiske, at ingen Professor kunde blive ansat i Æsthetiken ved Kjøbenhavns Universitet, som havde mere Genie og en bedre Smag end Hr. Rahbek — isald han blot havde havt det Uheld at være Student da denne allerede var Professor.

6) Vi have nu gjennemgaet det Usammens hengende og Antilogiske i Hr. Rahbecks Forsvar for sin Opfersel, og komme til de ikke mindre ulogiske Slutninger og Fordreielser, hvormed han vil bes-

*) Ikke at tale om, at der i disse synten Nar er foregaaet en heel Revolution i vor Litteratur,

vise, at Freias Alter er et slet Stykke. Læseren tillade atter, at man paaminder ham, hvorlunde det ikkun er Hr. Rahbeks ringe Praxis i Logiken, som her omtales, og at saavel hans, og ethvert andet Parties eiendommelige Smag, som alt Forsvar for Freias Alter, ligger udenfor disse Blades Besdømmelse.

Naar Hr. Rahbek (S. 18) siger: "jeg havde mindst ventet mig en Bebreidelse af den Natur," (nemlig, at Figaros Bryllup indeholdt en hemmelig Gift) af Hugo von Rheinbergs Forfatter, saa har denne Bemærkning, som flere af hans andre, maa skee tilsyneladende Sandhed for Mange: men den er dog ganske uden Grund. Thi i Figaros Gistermaal jevnes Alt paa bedste Maade, og Enhver lover den Ander at glemme de Forseleser, som de gjensidigen kunne forekaste hinanden. I Hugo derimod faaer Forbryderen sin fortjente Len, da han ikke alene straffes med Doden, men desuden med den martrende Sorg at berede sin ukyndige Kjærligheds Gjenstand en voldsom Dad. Ideen i Hugo er af megen Anvendelse i Livet. Slutningen af Figaros Gistermaal er derimod et blændende Slør, som Letfindighed og den store Verdens Fjinhet og Levemaade drager over de slette

Følelser, som en svag Natur saa let giver Adgang til mange Hjerter.

7) Naar Hr. Rahbek S. 20, siger: "jeg
"skulde meget tvæble paa, at Prof. D. vilde tage
"Theatercasseren's Indtægtsbog til
"Maalestok for sine egne Stykkers Værdie, naar
"han blot betænker hvad Tilsob og Bisald, for et
"Par Vintre siden, Kildereisen havde, og af hvad
"Marsag;" saa forudsætter denne Mening — det
Spydige fraregnet, som her er os uvedkommende
— nødvendigvis, at Prof. D. har yttret den Tanke,
at man af hin Indtægtsbog kunde see, hvor
godt hans Stykker vare. Men dette ligger in-
genlunde i de Ord, som der sigtes til. De lyde
saaledes: (S. 14) "Censorerne skulde dog betænke,
"hvad Theaterkassen skylder min Pen. Jeg har nu
"severet en halv Sues Stykker, der næsten alle
"kaffe fuldt Huus." Her tales jo hverken om
Maalestok eller Værdie eller nogen Slags Sam-
menligning imellem Poesie og Penge, men ene og
alene om det Factum, at næsten alle D.'s Stykker
vare Theatret til Fordeel, og at Censorerne deraf ikke
skulde børsove Kassen den Fordeel, som den rimeligt
vis kunde have af Freias Alters Opsærelse. Thi
Prof. D. forudsætter naturligvis som afgjort,

at Stykket er godt og indbringende for Kassen, og kan saaledes ikke tænke, langt mindre tale om nogen "Maalestof for dets Værdie." Hr. Rahbecks Slutning er derfor falsk siden Forudsætningen er det.

At fuldt Huus Forresten (S. 19) intet "beviser for et Stykkets Værdi", er vel sandt, men kint relative: det vil sige, naar andre Omstændigheder, end den blotte Opsærelse, ellers theatraliske Biting og saa maaske kunde tildrage sig Opmærksomheden, saaledes som netop Tilfældet er med det anførte Exempel. Men naar, som Tilfældet er med alle Ohlenschlaegers Stykker, (Syngespillene undtagne) intet Andet end den blotte Foresættning af det skrevne Skuespil kan samle Tilskuerne, saa kan fuldt Huus meget vel ansees for et gyldigt Bevis for Stykkets Godhed — i Publikums Hine, hvis Domstovel Hr. Rahbek selv (S. 16) erklarer for "ær værdig og hellig." Dog, dette anføres blot for at lægge Hr. Rahbecks skjæve Argumentation for Dagen, da man, uden nogen Relation, maa ansee hinnt Bevis for aldeles ugyldigt.

8. Vi komme nu til den værste af alle Modsigelserne, da det hele Forsvar egentlig er grunnet paa denne, og derfor reent falder fra hinanden, isald den kan lægges for Dagen. Hr. Rahbek

siger (S. 23): "Prof. D. gaaer nu over til at gjen-
"drive de Grunde, hvorpaa de forrige Censorer for-
"klaedede Stykket, og som han paastaaer ogsaa at have
"bestemt os; skjondt dette nu ikke er saa, vil jeg
"dog, efter Lofte, vedkjendes dem, og bevise:
"at de med Stykket foretagne Forandringer —
"efter vort Brevs bogstavelige Lydende — ikke ere
"saadanne, at vi dermed kunne troe os besviede at
"omstode vores Forgjængeres Dom."

Denne Vedkjendelse skeer fremdeles (S. 8),
saavel "paa den afdøde Ven, Kjerulfs, som paa
"egne Begne."

Men den er alligevel slet ingen Vedkjendelse,
da en saadan nodvendighiis maatte bestaae i Hr.
Nahbeks Bevis for, at hans Ven Kjerulf med
Rette havde forkastet hele det gamle Freias Alter,
ifolge de fire angivne Grunde. Men dette Bevis
er ingensteds at finde. Fremdeles er det en reen
Modsigelse at ville vedkjende sig Grundene med Hen-
syn til Forandringerne; thi disse fire Grunde ere
opsatte tolv Aar forend Forandringerne foretages,
og det, som Hr. Nahbek ganske urigtigen benævner
at vedkjende sig dem, er intet andet end at sige,
hvorledes de Grunde, som bestemte Hr. Nahbek
til at forkaste det forandrede Stykke, (især

for disse Forandringers Skyld, see S. 17,) funne udtrykkes paa samme Maade, og ligedan under fire Nummere, som hine Grunde, der bestemte hans Forgjængere til at forkaste hele det gamle Stykke. Ligeledes er det en reen Modsigelse, at der i den her citerte Sætning kun tales om Vedkjendelse af de fire Grunde, med Hensyn til "Forandringerne," men derimod S. 8, et Bevis lovet for, at disse Grunde "vel saameget gjælde om For-"
"andringerne, som om Stykket i sin forrige"
"Gestalt;" thi dersom Anforelsen sammesteds af Ordene: "paa Kjerulfs Vegne," ikke skal være uden al Mening, saa maa den dog værereet, for at love et Forsvar for hans Forkastelse af Stykket i denne "forrige Gestalt." Men et saadant er, som sagt, aldeles forbigaet. Og da Hr. Rahbek allis gevel gaaer ud fra den Forudsætning, (der netop er lovet at skulle bevises,) at Kjerulfs Dom om Stykket i sin "forrige Gestalt" er beviist at være rigtig, saa indeholde hans Gjendrivelser af Ohlenschlaegers Forsvarsgrunde, en meget grov logisk Modsigelse. De ere saaledes uden al Betydning.

9) At Mad. Geldschlingels er "fordrukken," (S. 24,) eller "en drukken Kone," (S. 29,)

er enten en ubegribelig Feiltagelse, eller en Folge af et sløvet Syn, der ikke længere formaar at fatte Omridsene tydeligt. Alle Mad. G.s. Handlinger og Repliker tyde paa en fuldkommen ædrue Tilstand. Det er noget ganske andet, at der et Par Steder sigtes til, at hun seer vel tit i Glassen, og selv her spilles ene og alene paa en Lyst til stærk Drif, men ingenlunde paa nogen ubehagelig Virkning af dennes overvættet Nydelse.

10) At Hr. Rahbek S. 26, anfører een enesie Scene, der skal være set, beviser aldeles intet imod Stykket. Thi set, at den var saa set, som han mener, sæt endog, at han kunde anfore ti ja femten lignende, saa har dette ikke en saa afgjørende Virkning paa et Stykkes Værdie, som dramatisk Heelt, der bestaaer af 206 Sider, at det skulle kunne motivere dettes Forkastelse, ∵ den Paastand, at der i samme findes et overveiende Antal af slette Sider. Det samme gjelder om Vittighedernes, hvis Gensformighed ikke bevises af syv eller otte Repliker. Dertil udfordredes i det mindste en Deduktion af disse Vittigheders særegne Natur, og af det, som især betog dem det Pikkante. Men her til findes ikke ringeste Spoer. Og disse twende Beviser har Hr. Rahbek dog paataget sig at

levere, ved at bruge Udtrykket: "paa Kjerulfs
Vegne".

11) Den Slutning, der af Lessings citerede
Ord (S. 28) skal udledes, bliver falsk, baade med
Hensyn til Form og Materie. Ordene ere disse:
"Hvad Mæring kan en Mand, der er øvet i at tæn-
ke, vel finde i vore højt triviale Komoedier? Or-
dsplil, Ordsprog, Spas, som man (wie man
sie) hver Dag hører paa Gader og Straeder; saaz-
dant Døi bringer vel Mængden til at lee; der for-
nsier sig saa godt den kan; men hvo, der vil mere
end ryste sine Lunger, hvo der vil tillige lee med sin
Forstand, han har eengang været der, og kommer
ikke igjen." — Ikke at tale om, at udrevne Sæt-
ninger, og Beraabelse paa Autoriteter kun lidet
have at sige i polemiske Skrifter, hvor man alene
kan vente at seire ved logisk strænge Tanker, og skar-
pe, tydelige Udtryk: ikke at tale om, at man, (ef-
ter samme ensidige Maade,) ifolge den Undersogelse
om moraliske Sententser, og deres Fremst-
gelse af Skuespillerne, som begynder Lessings Dra-
maturgie, ligesaa godt kunde paastaae, at Holbergs
Komoedier ikke duede synderligt, siden der i samme
aldrig forekomme slige Sententser: ikke at tale om, at
Hr. Rahbek, uagtet hans flere betydelige Fortjenesier

som dansk Litterator, sielden eller aldrig har lagt for Dagen, at han havde fattet Lessings Aland: ikke endelig at tale om, at Mellemslutningen, som anvender disse Lessings Ord paa Freias Alter, reent mangler, da Ordene skulle "staae som en Provesteen, til Undersogelse af, hvorvidt" Paastanden, at Stykket mangler god Smag, er rigtig; istedets for at Hr. Rahbek netop selv burde have anstillet denne Undersogelse: — ikke at tale om Alt dette, thi det besidder ingen objektiv Gyldighed, eller angaaer kun Formen. Men ogsaa i Materien er Slutningen falsk. Lessing var langt fra ikke den Hader af Ordspil og Spas, som Hr. Rahbek her vil gjøre ham til. Man erindre sig blot hans Forsvar for Harlequin, og hans Fortrydelse over, at denne Masker, "sub auspiciis Sr. Magnificenz, "des Herrn Prof. Gottsched," var blevet bandlyst fra alle "regelmæssige" Skuepladse; (Less. Dram. I Th. XVIII) og man vil indsee, at Lessing umueligen kan ønske Spas og Ordspil bort af Komödierne. Desuden viser det af Originalen ansorte Udtryk, at det kun var den "Spas, som hortes paa Gaden", Pøbelens, og da især den litteraire Pøbels, der aldrig er godmodig, træffende, sindrig eller phantasistisk, som han — og vist nok med fuldkommen Ret —

ønskte bort af de triviale Komödier. Ifald nu Hr. Nahbek finder, at en overveiende Deel af Indsaldene i Freias Alter ikke kunne tillegges noget af de nævnte Egenskaber, da bevise han det, — og Mange ville sikkert være ham Tak skyldige! Indtil den Tid kan han vist ikke fortryde paa, om En og Anden tiltroer ham samme vredagtige Forsdom imod det Nye, og lignende falske Begreber om Poesie og Ästhetik, som salig Gottsched, til Lykke kun forgjæves, stræbte at meddele den Slægt, der voxte op under hans Hine.

12) Endeligen maa vi gjøre et Par Bemærkninger, som ere af megen Vigtighed, endskjont de ikke henhøre til nogen af de to foregaaende Dele. Den første er den, at een af Censorerne — uvist hvilken — enten har gjort sig skyldig i en ganske usofvarlig Hukommelsesfeil eller ogsaa i en reen Usandhed, da Hr. Nahbek, S. 18, erklærer: "man vil alt af Peter Wegners Forsvar for Ludlams Hule have erfaret, at Censorerne i de dermed foretagne Forandringer og Forkortninger ikke havde ringeste Deel"; men Hr. Etatsraad Olssen derimod S. 8, siger til Prof. D.: "det flæder Dem ellers smukt, naar De betænker hvad Uleilighed Censorerne have gjort sig for"

"at redde Deres Ludlams Hule, at stikke paa Cen.¹⁰
 "sorernes delikate Dren". — !!! — Den anden
 er denne Bemærkning. Da det i alle vore Colles-
 gier er vedtaget, ikke at decidere paa nye i en Sag,
 eller at beraabe sig paa ældre Domme og Breve,
 inden man tilstrækkeligen har gjort sig bekjendt med
 alle saakaldte Anteacta; saa bliver det at ansee
 som en Skjodeslosched af de Herrer Censorer, at de
 Begge, efterat Hr. Rahbek offentlig har erklæret,
 (S. 8) at det "var dem ubekjendt, at deres"
 "Gorgjængere havde ledsgaget Afslaget med et motiver."
 "ret Brev", dog siden efter (Censorernes Indlæg
 ved Olsen, S. 5) fortælle, at "Concepten til dette"
 "Brev findes i Theaterarchivet;" thi det kan dog vel
 ikke anføres som en Undskyldning, at denne Concept
 først er fundet efterat Hr. Rahbecks Piece er udkommen.
 Ordentlige Archiver maae man sandelig i tre
 Maaneder kunne finde Alt, hvad man vil søge.

Men ere nu disse Bemærkninger over Hr. Rah-
 beks falske Slutninger sande, saa folger deraf, ganzé
 naturligt, at hverken det Forsvar, han har holdt
 det for passende at udgive, eller hans Beviser for, at
 Freias Alter er saa slet, at det endog burde for-
 fastes, i nogen Henseende kunne ansees som syldes-
 gjørende for tankende Læsere.

